

GynObstetrik

Sexuellt överförda infektioner
(STI)

Health Department

the33 ©

Innehållsförteckning

Introduktion.....	2
Klamydia.....	2
Gonorré.....	4
Syfilis.....	5
Mycoplasma genitalium.....	6
Smittspridningstakt.....	6
Kondylom (HPV-infektion).....	7
Herpes genitalis.....	9
Hepatit B.....	10
HIV.....	11
Anmälningsskyldiga STI.....	13
Candidiasis.....	13

Sexuellt överförda infektioner (STI)

Det finns mer än trettio olika mikroorganismer som orsakar sexuellt överförda infektioner i världen. I Sverige dominerar de följande sexuellt överförda infektionerna:

Bakteriellt orsakad STI	Virus orsakad STI	Övriga STI
Klamydia Gonorré Syfilis Mycoplasma genitalium	Kondylom Herpes genitalis Hepatit HIV	Skabb Flatlöss Svamp

Diagnosen bli i de flesta fallen fördröjd för en kvinna med STI jämför med en man eftersom de flesta STI hos kvinnor är asymtomatiska/atypiska infektioner som ger större risk för allvarliga komplikationer.

För att läsa mer om infektioner under graviditet → www.infpreg.se

OBS! infektioner som är anmälningsskyldiga samt smittspårningskrävande enligt smittskyddslagen är: Klamydia, Gonorré, Syfilis (primär och sekundär) och HIV.

Klamydia	ICD-10: A56
Agens	<i>Chlamydia trachomatis</i> -Gram-negativ, obligat intracellulärt bakterie.
Allmänt	Vanligaste STI i Sverige. Idag kallas både bakterien och dess infektion för Klamydia. Hög smittsamhet upp till 20-30 % vid oskyddat vaginalt samlag, och ännu högre smittsamhet vid oskyddat analt samlag. Klamydia infektionen är vanligaste i åldern 20-30 år. Klamydia är den största orsaken till tubarfaktorinfertilitet och är förknippad med hälften av alla ektopiska graviditeter.
Kliniska bilden	Hos kvinnan ofta asymtomatisk (framför allt hos kvinnor). Klamydia är den dominerade orsaken till uretrit, cervicit och salpingit (faktaruta 24). Vid klamydia uretrit → symptom i form av sveda vid miktion . Vid klamydia cervicit → flytningar/blödningar (från cylinder epitelet i portio) spontana, mellanblödningar eller samlagsblödningar.

	Vid klamydia salpingit → oftast utan symtom eller endast buksmärta, och ändå orsaker skador som senare kan leda till ektopisk graviditet eller infertilitet. OBS! salpingit förekommer inte vid graviditet.
Komplikationer	För den icke gravida kvinnan Tyst Salpingit → Infertilitet (↑risk för extrauterin graviditet) För den gravida kvinnan Korioamnionit → förtidig vattenavgång och prematuritet. Tillväxthämning på fostret. Sen post partum-endometrit (2-4 v. efter förlossning) Konjunktivit eller pneumoni hos den nyförlösta (passiv överföring av bakterien från moderns genitalia vid vaginal förlossning till fostrets ögon).
Diagnos	Molekylärbiologisk diagnostik (PCR, LCR) på urin. NAAT (Nucleic Acid Amplification Tests) är metoden som används för att påvisa DNA/RNA från Chlamydia trachomatis. Odlig av Chlamydia trachomatis är också en möjlighet med 100 % specificitet men görs endast vid speciella fall.
Behandling	Kostnadsfri behandling med tetracykliner i första hand ex. Amoxicillin® (under graviditet) Doxycylin® 200 mg (dag 1), 100 mg (dag 2-8) (för penicillinallergiker) → första trimestern OBS! inget samlag under behandlingstiden. Test och behandling av fast partner.
Uppföljning	Anmälan enligt Smittskyddslagen på blankett 40018 till Smittskyddsläkaren + smittspårning. Behandlande läkare är ansvarig för partners påring, undersökning och behandling av dessa. Kontrollprov är ej obligatorisk men bör göras först minst 4 veckor efter avslutad behandling ^[14].

Gonorré	ICD-10: A54
Agens	<i>Neisseria gonorrhoeae</i> -Gram negativ bakterie som kan infektera slemhinnorna i cervix, uterus, ögon, rektum och svalget.
Allmänt	Ganska ovanlig sjukdom i Sverige idag, 50 % smittas utomlands. Smittar via direkt kontakt vid samlag. Smittsamheten är 60-70 % vid vaginala samlag och ännu högre vid anala samlag. Inkubationstid 2-7 dagar.
Kliniska bilden	Hälften av fallen är asymtomatiska framför under graviditeten. Korioamnionit. Purulenta flyttningar ur cervix (gul, homogen och luktlös). Buksmärtor. Kan ge: Uretrit, cervicit, salpingit (↑infertilitet), endometrit, perihepatit, periappendicit, faryngit, proktit, prostatit (hos män), epididymit (hos män), reaktiv artrit och konjunktivit.
Komplikationer	Tyst salpingit→↑ risk för infertilitet och extrauterin graviditet. Sepsis eller hud- och ledpåverkan hos den gravida. Passiv överföring av bakterien från moderns genitalia vid vaginal förlossning till fostrets ögon→Konjunktivit.
Diagnos	Direkt prov, NAAT Odlingsprov från cervix och uretra. Tänkt på att samtidig förekomst av klamydia är vanligt.
Behandling	1° Resistensbestämning inför insättning av behandling. 2° PO. Suprax (lisens preparat) 400mg i egångsdos. Behandling och kontaktsparning bör göras i nära samverkan med venerolog specialist.
Uppföljning	Anmälan enligt Smittskyddslagen på blankett 40018 till Smittskyddsläkaren samt smittspårning . 1-2 negativ odlingar efter behandlingen för att utesluta. Ev. remis till venerologen.

Syfilis	ICD-10: A50
Agens	<i>Treponema pallidum</i> - är en Gram-negativ bakterie som smittar int bara via samlag utan intrauterint också.
Allmänt	Bakterien ger framför allt en inflammation i blodkärlen. Smittar genom sexuell kontakt men även vid transfusion med infekterat blod och intrauterint. Inkubationstiden 9-10 dagar.
Kliniska bilden	3 kliniska stadium av sjukdomen: 1. Primär syfilis→ oömmade, solitära genitala sår vid introitus eller portio + svullna lymfkörtlar. 2. Sekundär syfilis→ allmänna symtom som feber, huvudvärk, hudutslag, håravfall och slemhinnemanifestationer (efter 3-6 veckor). 3. Tertiär syfilis→ uppträder efter flera år senare med mycket varierande sjukdomsbild beroende på det organet som angrips (inte infektiös).
Komplikationer	En gravid kvinna kan smitta sitt foster via placenta. Missfall Intrauterin foster död (IUFD) Prematur förlossning Fosterskador Perinatal död
Diagnos	Specifik syfilis serologi PCR Direkt mikroskopering Vid neurosyfilis→ HIV-test + LP
Behandling	Behandling under tidig graviditet är mycket viktigt Benzathin penicillin (lisenspreparat) IM: i engångs dos eller 1 gång/vecka i 2-3 veckor. OBS! Patienten skall komma in vid allmänpåverkan som reaktion på behandlingen (Herxheimer reaktion).
Uppföljning	Anmälan enligt Smittskyddslagen på blankett 40018 till Smittskyddsläkaren samt smittspårning (inte tertiär syfilis). Alltid HIV-test på positiva syfilispatienter och vice versa.

STI orsakad av *Mycoplasma genitalium*

Agens	<i>Mycoplasma genitalium</i>
Allmänt	Bakterien sprids via direkt kontakt vid samlag. Inkubationstid 7 dagar Kondom ger ett relativt säker skydd mot bakterien.
Kliniska bilden	Oftast asymtomatisk. Sveda/klåda vid miktion kan förekomma och är relaterad till en inflammation som bakterien kan orsaka i urinröret. Flyttningar
Komplikationer	Ev. tubainflammation.
Diagnos	PCR från cervix/urin då bakterien är väldigt svår odlat. Patienten skall testas vid negativ klamydia trots symtomen.
Behandling	Azithromax 500 mg (dag 1) och 250 mg (dag 2-5) Byt till Avelox® vid behandlings svikt.
Uppföljning	Ingen anmälningskyldighet infektion och ingen smittspårning enligt smittskyddslagen. Partnern bör testas och behandlas också.

Faktaruta 1.

Det är viktigt att känna till faktorer som påverkar smittspridningstakten av STI eftersom de ligger bakom utvecklingen av en epidemi.

$R_0 = S \cdot P \cdot T$

S → Smittöverföring vid samlag

P → antal Partner/tidsperiod

T → hur lång Tid är individen smittsam

Kondylom	ICD-10: A63				
Agens	<i>Humant papillomvirus (HPV)</i> - viruset som orsakar Genital Papilloma Virus Infektion (GVPI) med hela 80 % livsrisk att drabbas av den för alla sexuellt aktiva. Cirka 90 % av dessa infektioner läkar spontant efter 2 årstid och endast 10 % är riskgruppen. Ålder för infektion är av breddspann och varierar mellan 14-44 (mest mellan 17-25)				
Allmänt	Det finns mer än 200 olika typer av HPV men generellt delas HPV i två olika typer: • Låg-risk HPV (LR-HPV)→ ex. typ 6 och typ 11 som orsakar de vanligaste genitala infektioner (Condylomata acuminanta) ASCUS (Eng. <i>Atypical Squamous Cells of Undetermined Significance</i>) och LSIL (Eng. <i>Low-grade Intraepithelial Lesion</i>) • Hög-risk HPV (HR-HPV)→ Onkogen typ ex. typ 16 och typ 18, 31 och 33 som är förknippat med onkogen förändringar framför allt i portio (cervixcancer), vulvacancer, analcancer (hos MSM) och HSIL. Vanligaste STI. OBS! transmissionen kräver mikrotrauma i slemhinna/hud, och smittan oralt är omdiskuterat. OBS! KONDOM MINSKAR RISKEN FÖR SMITTA MED HPV Inkubationstiden 1-8 månader OBS! >50 % risk att individen bär på infektion efter 3-4 partner (faktaruta 1).				
Kliniska bilden	Typiska flyktiga, spetsiga vårtor (typ 6 och 11) men även papulösa och platta vårtor "condyloma accuminata" (typ 16 och 18) oftast på bakre omfånget av vulva och på perineum. Klåda Sveda Sprickbildning eller irritation vid samlag. Vanligaste lokalisering för Genitala HPV infektion: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kvinna</th> <th>Man</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> • Vagina • Klitoris • Portio • Vulva • Bakre kommissuren. </td> <td> • Penisskaftet • Glans • Sulcus coronarius • Meatusengagemang. </td> </tr> </tbody> </table>	Kvinna	Man	• Vagina • Klitoris • Portio • Vulva • Bakre kommissuren.	• Penisskaftet • Glans • Sulcus coronarius • Meatusengagemang.
Kvinna	Man				
• Vagina • Klitoris • Portio • Vulva • Bakre kommissuren.	• Penisskaftet • Glans • Sulcus coronarius • Meatusengagemang.				

Komplikationer	Risk för cellförändringar (enligt CIN, se cervixcancer avsnittet) och utveckling av cervixcancer. Därför uppmanas kvinnor i ålder mellan 25-60 år att delta i screeningsprogram.
Diagnos	Kondylom diagnostiseras vid klinisk undersökning (synliga slemhinneförändringar eller hudförändringar). I övrigt tas PCR och histopatologisk diagnostik i oklara fall. Portio kondylom → kolposkopi + riktad biopsi i lokalbedövning (e. narkos) för att utesluta neoplasi (CIN-gradering).
Behandling	Behandling av genital papiloma virus infektion saknar en bra behandling idag men 90 % av alla fallen läker spontant inom 1 års period medan 10 % utgöt risk gruppen. Traditionell behandling av condyloma accuminata är Podofyllotoxin (cytostatika medel). Kirurgisk destruktion med laser, diatermi eller Kryo (frysbehandling). Immunmodulerande medel → Interferon behandling (dyrbar). Förändringar i portio och cervix → remis till gynekologen för kolposkopi och ev. Konicering. HPV-vaccin: Ges vanligen i ålder 10-12 och har bättre skydd om kvinnan för det innan sexdebut. Ges i tre omgångar 0, 2 mån och 6mån. Vaccinet har 5 årsskydd och därefter en booster kan ges. Finns i två olika typer: • Gardasil® → bästa effekt mot typ 6, 11, 16 och 18 • Cervarix® → bästa effekt mot typ 16, 18, 31 och 45
Uppföljning	Ingen anmälningspliktig infektion och inget smittspårningskrav enligt smittskyddslagen.

Herpes genitalis ICD-10: A60

Agens

Herpes simplex virus (HSV och HSV2) är **vanligaste STI**.

Herpesvirus är en stor familj och består av:

HSV 1 och 2
HHV 6, 7 och 8
CMV
VZV
EBV

Vanligaste orsak till genitala sår i hela världen.

Herpes simplex infektion räknas som riskfaktor för HIV smitta.

Statistiken uppskattar 1 på 5 som bär på genital HSV infektion.

Allmänt

Genital herpes smittar via direkt kontakt vid samlag.

Många är redan smittade utan att veta om det (latens).

Saknar både vaccin och botemedel.

Kliniska bilden

Brännande och stickande känsla lokalt 1-2 dygn före blåsor.

Grupperande vaginala blåsor som utvecklas till ulcerationer.

Ibland svullna lokala ömmande adeniter.

Kliniska bilden delas i två olika:

- Primära infektionen brukar vara långdragen och ger allmän påverkan med feber, bilaterala lesioner och svullna lymfkörtlar.
- Latens (recidiv) brukar läka inom 1 vecka och ger få symptom med unilaterala lesioner efter pinnningar /stickningar lymfkörtelsvullnad utan allmän påverkan.

Recidivet brukar aktiveras av trigger faktorer som:

1. Stress
2. Menstruation
3. Infektion (bakteriell)
4. Förkylning
5. UV-ljus

Komplikationer

Passiv överföring av HSV från moderns genitalia vid vaginal förlossning till fostret → neonatal HSV infektion → ↑mortalitet.

Övriga komplikationer:

- Bells pares
- Encefalit
- Meningit

Diagnos	Herpes genitalis diagnostiseras vid klinisk undersökning via synliga hudförändringarna eller slemhinneförändringar i portio som liknar nekrotiserande cervixcancer → wet smear där kan man se de typiska herpes multinukleära celler. PCR från blåsskrett.
Behandling	Vid lindriga fall behandlas kvinnan enbart med analgetika, ev. lokalt. Primär genital herpes → P.O. Aciklovir 200 mg 1 x 5, i 5 dagar. Recidiverande genital herpes → behandlas endast vid symtom med P.O. Aciklovir 200 mg x 5. Kondom rekommenderas vid partnerbyte.
Uppföljning	Ingen anmälningsskyldig infektion och inget smittspårning krav enligt smittskyddslagen.

Faktaruta 2.

HPV och HSV är av stort intresse inom sjukvården på grund av:

- Konsekvenserna av infektionen
- Utveckling av vaccin och möjliga profylaktiska metoder
- Kopplingen till HIV

Hör inte till STI men
transmitt via oskyddade
sexuella kontakter

Hepatit B	ICD-10: B16
Agens	<i>HBV</i>
Allmänt	Sexuellt överförd, injektioner av narkotika (dela sprutor) eller blodsmitta och även från mor till fostret vid förlossning. Inkubationstid 2-6 månader. Majoriteten läker ut inom 6 månader och ca 5 % utvecklar kronisk hepatit.
Kliniska bilden	Primär infektionen ger influensa liknande symtom med huvudvärk, feber, trötthet och allmän värk i kroppen. Strax efter kan patienten tappa aptiten, även ilamående och kräkningar kan

	förekoma. Slutligen brukar ikterus debuterar i huden och ögonvitorna . Samtidigt som den gula färgen ökar försvinner de tidiga symtomen, bortsett från tröttheten ^[15] .																																			
Komplikationer	Utveckling av en kronisk hepatit som i sig ger en ökad risk för cirros och hepatocellulärt cancer.																																			
Diagnos	Akut hepatit B → <i>Positivt anti-HBc-IgM</i> (kvarstår 6-12 månader) (tabell 10). Kronisk hepatit B → <i>positiv HBsAg, positiv anti-HBc-IgG, negativ anti-HBc-IgM</i> (tabell 10). Smittsamhet → Positiv HBsAg (hög smittsamhet). För att friskförklara patienten från hepatit B kräver: • Normala transaminaser • Negativ HBsAg • Positiv anti-HBs (antikroppar mot hepatit B)																																			
	Tabell 10. Tolkning av serologiska markörer vid akut respektive kronisk hepatit B^[16] <table border="1"> <thead> <tr> <th>Infektionsform</th> <th>HBsAg</th> <th>Anti-HBs</th> <th>Anti-HBc IgG</th> <th>Anti-HBc IgM</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Hepatit B i inkubationsfas</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Akut hepatit B</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td>Subakut hepatit B</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td>Kronisk hepatit B</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Utläkt hepatit B</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Vaccinerad mot hepatit B</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Infektionsform	HBsAg	Anti-HBs	Anti-HBc IgG	Anti-HBc IgM	Hepatit B i inkubationsfas	+	-	-	-	Akut hepatit B	+	-	+	+	Subakut hepatit B	-	-	+	+	Kronisk hepatit B	+	-	+	-	Utläkt hepatit B	-	+	+	-	Vaccinerad mot hepatit B	-	+	-	-
Infektionsform	HBsAg	Anti-HBs	Anti-HBc IgG	Anti-HBc IgM																																
Hepatit B i inkubationsfas	+	-	-	-																																
Akut hepatit B	+	-	+	+																																
Subakut hepatit B	-	-	+	+																																
Kronisk hepatit B	+	-	+	-																																
Utläkt hepatit B	-	+	+	-																																
Vaccinerad mot hepatit B	-	+	-	-																																
Behandling	Det finns en vaccination som bör tas särskilt för riskgrupper (vårdpersonal, I.V. missbrukare och homosexuella män). Vaccinet ges samt två booster-doser efter 1 och 6 månader, vilket ger upp till 95 % skydd. Vid debut ges i regel ingen behandling, utan förloppet följas med lab-prover och ev. lever ultraljud (ev. leverbiopsi).																																			
Uppföljning	Anmälan enligt Smittskyddslagen på blankett 40018 till Smittskyddsläkaren samt smittspårning.																																			

HIV/AIDS	ICD-10: B24
Agens	<i>Humant immunbrist virus (HIV)</i>
Allmänt	Infektionen orsakas av HIV som är ett retrovirus som smittar framför allt vid oskyddade genital- eller genitoanal samlag, men även vid injektioner av narkotika (dela sprutor), blodtransfusioner, i samband med förlossning och även via amning.
Kliniska bilden	De flesta som bli infekterade få en akut mononukleosliknande sjukdomsbild (feber, halsont, exantem, muskel- och ledsmärter, tarmbesvär och ibland även neurologiska symtom) efter 3-4 veckor efter smittan. Efter lång symtomfriperiod kan följande besvär debutera. • Nattsvettningar • Avmagring • Trötthet • Svampinfektioner (oralt)
Komplikationer	AIDS vilket innebär att kroppens immunförsvar är utebliven.
Diagnos	Serologiska tester för påvisande av antikroppar mot HIV uppträder i allmänhet inom 3 veckor efter smitta och kan säkert upptäckas inom 3 månader.
Behandling	Det finns idag ingen behandling som botar HIV infektionen. Bross medicin för att minska mängden virus och bromsa sjukdoms utveckling till AIDS. Brossmedel som används idag har följande verkningsmekanismer: • Proteashämmare • NRTI • NNRTI • Fusionshämmare Kombinations terapi av två eller flera av ovan nämnda preparat för bästa möjliga resultat.
Uppföljning	Anmälan enligt Smittskyddslagen på blankett 40018 till Smittskyddsläkaren samt smittspårning.

Kontroll fråga: Vilka STI är anmälningspliktiga enligt Smittskyddslagen i Sverige?

Svar:

1. Syfilis (primärt och sekundärt)
2. Klamydia
3. Gonnorré
4. HIV

13 **OBS!** HepB räknas inte till STI men smittas via sexuellkontakt och är en anmälningspliktig infektion.

Candidiasis	ICD-10: B37
Agens	<i>Candida albicans</i> - vanligaste orsak till svampinfektion.
Allmänt	Svampinfektionen (opportunistisk då <i>Candida albicans</i> tillhör den normala floran) debuterar vid nedsatt immunförsvaret ex. vid graviditet , systemsjukdomar eller vid diabetes. Infektionen delas i akut candida och kronisk candida, vilket är viktigt att skilja emellan gällande behandlings strategier.
Kliniska bilden	Vaginit/balanit som ger klåda (kraftig vid en akut candidavulvovaginit), sveda och dyspareuni (smärta vid samlag på grund av fissurer) kraftig rodnad vid inspektion samt " <i>kesolikhande</i> " flyttningar.
Komplikationer	Spridning av infektionen diffust från slemhinnorna i vagina och introitus till huden och kring vulva. Recidiverande/kronisk svampinfektion kan utvecklas.
Diagnos	Oftast räcker det med kliniska bilden , i de typiska fallen. Direktmikroskopi (vid förstagsinsjuknade) Svampodling vid osäkerheten. Diff. diagnoser → olika typer av eksem och Lichen simplex (se avsnittet flyttningar och klåda i underlivet).
Behandling	Akut candidavulvovaginit → receptfri kräm eller depåvagitorier (Klotrimazol ® ex. <i>Canesten</i>) med behandlingstid 3-4 veckor och 2 veckor efter läkningen för att undvika recidiv. Alternativt är

engångs dos P.O. *Flukonazol* 150 mg på recept.

Kronisk candidavulvovaginit → P.O. *Flukonazol* 150 mg varannan vecka i tre månader.

Uppföljning

Ingen anmälningsskyldig infektion enligt Smittskyddslagen och ingen smittspårning.

Ingen uppföljning om inte patienten hör av sig igen på grund av recidiv (se komplikationer).